

پرسشنامه حل مسئله

هر عبارت را بخوانید و سطحی را که شما با هر کدام از عبارات موافق یا مخالفید مشخص کنید از این گزینه ها استفاده کنید.

۱-کاملا موافقم	۲-موافقم	۳-اندکی موافقم	۴-اندکی مخالفم	۵-مخالفم	۶-کاملا مخالفم
----------------	----------	----------------	----------------	----------	----------------

۱-زمانی را که راه حل برای مسئله ناموفق بوده است من دیگر از آن استفاده نمی کنم چرا که آن کارایی ندارد.

۲-زمانی که با مسائل پیچیده روبرو می شوم من خود را به دنبال راهی برای جمع آوری اطلاعات به زحمت نمی اندازم زیرا که من دقیقا می توانم متوجه شوم که مسئله چیست.

۳-زمانی که اولین تلاش های من برای حل مسئله با شکست مواجه می شود من درباره توانایی ام برای تسلط بر موقعیت شک می کنم و نگران می شوم.

۴-من بعد از اینکه مسئله ای را حل می کنم بررسی نمی کنم که چه چیز درست یا اشتباه است.

۵-من معمولا می توانم راهی خلاق و موثر برای حل یک مسئله پیدا کنم.

۶-من بعد از اینکه برای حل یک مسئله طبق شیوه مشخصی تلاش کرده ام وقت می گذارم و پیامد واقعی را با آنچه که من فکر می کردم اتفاق می افتد مقایسه می کنم.

۷-زمانی که با مسئله ای روبرو می شوم به همه راههای ممکن فکر می کنم.

۸-زمانی که با مسئله ای روبرو می شوم حتما برای فهمیدن آنچه که در مورد مسئله اتفاق می افتد به احساسی که در من ایجاد می کند دقت می کنم.

۹-زمانی که در مورد مسئله ای گیج می شوم برای روشن سازی افکار یا احساسات مبهم یا تبدیل آنها به موارد مشخص تلاش نمی کنم.

۱۰-من برای حل اکثر مسائل توانا هستم حتی اگر هم در آغاز راه حل فوری پیدا نشود.

۱۱-من با مسئله های زیادی که حل کردن آنها برای من بسیار دشوار است روبرو هستم.

۱۲-من تصمیم می گیرم و بعدا از آنها شاد می شوم.

۱۳-زمانی که با مسئله ای روبرو می شوم نخستین چیزی که به آن توجه می کنم آن است که برای حل کردن آن فکر می کنم.

۱۴-من گاهی اوقات صبر نمی کنم و زمانی برای حل کردن مسئله هایم نمی گذارم ولی تا حدی با حالت گیجی جلو می روم.

۱۵-هنگام تصمیم گیری پیرامون طرز فکر یا راه حل مناسب برای یک مسئله وقت را صرف پرداختن به احتمال موفق بودن هر گزینه نمی کنم .

- ۱۶- زمانی که با مسئله ای روبرو می شوم من صبر می کنم و قبل از اینکه کاری انجام دهم درباره آن فکر می کنم.
- ۱۷- من معمولاً با نخستین راه مناسبی را که به ذهنم می رسد جلو می روم.
- ۱۸- زمان تصمیم گیری من پیامد همه راهها را بررسی می کنم و آنها را با یکدیگر مقایسه می کنم.
- ۱۹- زمانی که من برای حل مسئله برنامه ریزی می کنم همیشه مطمئنم که می توانم طبق آنها کار کنم.
- ۲۰- من برای پیش بینی همه پیامدهای انجام راه حل های مشخص تلاش می کنم.
- ۲۱- زمانی که من برای پیدا کردن راه حل های ممکن برای مسئله تلاش می کنم من تعداد زیادی از راه ها را در نظر نمی گیرم.
- ۲۲- در تلاش برای حل یک مسئله یک راهبری که من اغلب استفاده می کنم این است که مسائل قبلی را که به آن شباهت دارند در نظر می گیرم.
- ۲۳- من مطمئنم که اگر به اندازه کافی تلاش کنم می توانم همه مسائلی را که با آنها روبرو هستم حل کنم.
- ۲۴- زمانی که من با موقعیت جدیدی روبرو می شوم اطمینان دارم که می توانم بر مسائلی که ممکن است ایجاد شوند تسلط یابم.
- ۲۵- حتی اگر من بر مسئله تسلط یابم گاهی اوقات من احساسی شبیه شگفت زدگی دارم و به موضوع نمی پردازم.
- ۲۶- من تصمیمات ناگهانی می گیرم و بعداً از آنها پشیمان می شوم.
- ۲۷- من به توانایی ام برای حل مسائل تازه و دشوار مطمئن هستم.
- ۲۸- من شیوه ای اصولی برای مقایسه راه ها و تصمیم گیری ها دارم.
- ۲۹- زمانی که در بررسی راه های تسلط یافتن و حل مسئله تلاش می کنم من راه های مختلف را ترکیب نمی کنم.
- ۳۰- زمانی که با مسئله ای روبرو می شوم من معمولاً بررسی نمی کنم که چه دسته عوامل خارجی در محیط من ممکن است باعث ایجاد مسئله ی من شده باشد.
- ۳۱- زمانی که من با مسئله ای روبرو می شوم یکی از نخستین کارهایی که انجام می دهم این است که موقعیت و همه عواملی را که آنرا ایجاد کرده اند بررسی می کنم.
- ۳۲- گاهی اوقات که من درباره یک مسئله بسیار نگران می شوم آن (نگرانی) باعث می شود که نتوانم راه های زیادی را برای حل آن بررسی کنم.
- ۳۳- بعد از تصمیم گیری پیامدی که من معمولاً انتظارش را دارم با پیامد واقعی یکسان است.
- ۳۴- زمانی که با مسئله ای روبرو می شوم من مطمئن نیستم که بتوانم بر موقعیت مسلط شوم.
- ۳۵- زمانی که من مسئله ای را متوجه می شوم نخستین کاری که انجام می دهم این است که تلاش می کنم بفهمم که مسئله دقیقاً چیست.

معرفی

هینر و کراسکوف (۱۹۸۷ به نقل از لارسون، پنتزا و ونستد، ۱۹۹۵) حل مسئله را شامل یک رشته پاسخ های رفتاری، شناختی و عاطفی می دانند که به منظور سازگاری با چالش های درونی و بیرونی را ابراز گردیده اند. هینر (۱۹۸۸) وجود سه ساختار را در فرآیند حل مسئله مطرح ساخته است عبارتند از: احساس کفایت در حل مسئله کنترل شخصی بر هیجان ها و رفتارها و سبک های گرایشی-اجتنابی. در این زمینه نیز شواهد پژوهشی و نظری گوناگونی درباره متغیرهای فراشناختی به ویژه ارزیابی خود به عنوان یک متغیر موثر در حل مسئله ارائه گردیده است.

پرسشنامه حل مسئله توسط هینر و پترسن (۱۹۸۲) برای سنجش درک پاسخ دهنده از رفتارهای حل مسئله شان تهیه شده است. (PSI) ۳۵ ماده دارد که برای اندازه گیری چگونگی واکنش افراد به مسائل روزانه شان طراحی شده است. ۳ عبارت از پرسشنامه برای اهداف پژوهشی است و نمره گذاری نمی شود.

پرسشنامه حل مسئله بر مبنای چرخش تحلیل عاملی دارای ۳ زیر مقیاس مجزا است:
۱. اعتماد به حل مسائل با ۱۶ عبارت، سبک گرایش-اجتناب با ۱۶ عبارت، کنترل شخصی با ۵ عبارت.

کلید و نمره گذاری

این پرسشنامه بر مبنای ۶ سطح مقیاس لیکرت با نمرات پائین که نشان دهنده بالاترین سطح آگاهی از توانایی های حل مسئله است (۱=کاملاً موافقم ۲=به طور متوسط موافقم ۳=اندکی موافقم ۴=اندکی مخالفم ۵=به طور متوسط مخالفم ۶=کاملاً مخالفم)

برای پیشگیری از سوء گیری در پاسخدهی ۱۵ عبارت با بیان منفی آورده شده است. (به شکل معکوس نمره گذاری می شود). نمره کل پرسشنامه از جمع نمرات همه پاسخ ها به دست می آید.

ویژگیهای روان سنجی

پرسشنامه حل مسئله با چندین نمونه از آزمودنی ها تنظیم و آزمایش شده است. آن همسانی درونی نسبتاً بالایی با مقادیر آلفایی بین ۰/۷۲ تا ۰/۸۵ در خرده مقیاس ها (PSC، ۰/۸۵، AA، ۰/۸۴، PC، ۰/۷۲) و ۰/۹۰ برای مقیاس کلی دارد. (هینر و پترسن ۱۹۸۲). روایی آزمون نشان داد که ابزار سازه هایی را اندازه گیری می کنند که مربوط به متغیرهای شخصیتی و به طور قابل ملاحظه ای مرکز کنترل هستند. (هینر و پترسن ۱۹۸۲). پایایی بازآزمایی نمره کل پرسشنامه در فاصله دو هفته در دامنه ای از ۰/۸۳ تا ۰/۸۹ گزارش شده که بیانگر این است که پرسشنامه حل مسئله ابزاری پایا برای سنجش توانایی حل مسئله است.

این پرسشنامه توسط رفعتی و با راهنمایی خسروی در سال ۱۳۷۵ ترجمه و برای اولین بار در ایران استفاده شد. (خسروی و همکاران ۱۳۷۷) آلفای کرونباخ به دست آمده در تحقیق خسروی، درویزه و رفعتی (۱۳۷۷)، ۰/۸۶ و در تحقیق بذل (۱۳۸۳) ۰/۶۶ گزارش شده است که در حد قابل قبولی است.

پاسخنامه

نام و نام خانوادگی : سن : تحصیلات : تاریخ اجرا : جنسیت :

ردیف	کاملا موافقم	موافقم	اندکی موافقم	اندکی مخالفم	مخالفم	کاملا مخالفم
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						
۱۶						
۱۷						
۱۸						
۱۹						
۲۰						
۲۱						
۲۲						
۲۳						
۲۴						
۲۵						
۲۶						
۲۷						
۲۸						
۲۹						
۳۰						
۳۱						
۳۲						
۳۳						
۳۴						
۳۵						